

Bespreking: Guus van der Veer

F. Starik: 'Moeder doen' Liefde in tijden van zorg en ouderdom.' Nieuw Amsterdam Uitgevers, Amsterdam, , 2013. ISBN 978 90 468 1614 I. (Dementie, PO/1).

Zie ook: <http://www.nieuwamsterdam.nl/>

Soort boek/ziekte/stijl:

Dit boek telt 256 bladzijden, en is opgebouwd uit korte stukjes waarin de schrijver over zijn dagelijks leven vertelt. Dat leven wordt gekleurd door de bezoeken die hij brengt aan zijn dementerende moeder: eerst nog in haar eigen huis, later in twee instellingen. Deze bezoeken worden op een onderkoelde, bijna droge manier beschreven, waardoor je als lezer nu eens moet lachen en dan weer erg treurig wordt.

Over de schrijver:

F. Starik (1958) is niet alleen schrijver en dichter, maar ook zanger en kunstenaar. Hij studeerde aan Rietveld Academie en Rijksacademie, fotografie en mixed media. Hij publiceerde dichtbundels en romans. Sinds 2002 beheert Starik de Amsterdamse Poule des Doods, een groep dichters van wisselende samenstelling die bij eenzame uitvaarten gedichten schrijft en voordraagt.

Korte beschrijving:

Het boek begint met een verslag van een bezoekje aan Moeder: die is diep in de tachtig. Ze woont nog zelfstandig en heeft huishoudelijke hulp. Ze heeft een hondje, dat ze regelmatig uitlaat. Op eens is ze buitenissig veel gaan drinken: vooral rode wijn. Ze eet niet meer, en weet soms niet meer of het dag of nacht is. De schrijver voorspelt dat ze de komende winter zal vallen en haar heup breken. De schrijver probeert een plekje voor haar te vinden in een verzorgingshuis; dat leidt tot vermoeiende maar uiteindelijk nutteloze contacten met zorgadviseurs. Enkele maanden later valt moeder echt, en komt ze na een kort verblijf in het ziekenhuis in een zorginstelling terecht waar ze het bepaald niet naar haar zin heeft. Uiteindelijk lukt het om haar naar een iets minder deprimerende instelling te krijgen. Maar ook daar moet moeder elke ochtend huilen.

Wat viel op:

De schrijver geeft op een terloopse manier uiting aan zijn eigen gevoelens over wat zijn moeder overkomt, zodat de lezer hem ook goed leert kennen.

Citaten:

Blz. 29: "Ik bel voor de honderste keer met de mevrouw van de Zorggroep, de mevrouw die de voorlichting doet, ik bel niet steeds met dezelfde mevrouw natuurlijk, maar telkens met een andere mevrouw die nu de zorgadviseur van dienst is, de zorgadviseur die moeder doet, de mevrouw die de mensen te woord moet staan die in aanmerking willen worden genomen om te worden opgenomen in een verpleeg- of verzorgingshuis, het verschil daartussen is me nooit duidelijk geworden, de mevrouw die is aangesteld om vragen te beantwoorden van de mensen die nog niet zijn opgenomen, het zijn altijd de kinderen die bellen, nooit de moeders zelve."

Blz. 31: "Als ik bel heeft de zorgadviseur pauze, of je het nu om half tien 's ochtends probeert of om half drie 's middags. Heeft ze geen pauze, dan zit ze even niet op haar plek. Zit ze op haar plek, dan is ze op dit moment even telefonisch in gesprek. Dan

volgt de vraag van de mevrouw die de telefoon heeft opgenomen of de zorgadviseur mij straks mag terugbellen, als ze niet meer in gesprek is, nog steeds op haar plek zit en geen pauze heeft ingelast. Ze schrijft mijn naam en nummer op. Als ik een uur later weer bel, omdat de geschatte tien minuten die het zou duren voor ik word teruggebeld nu wel zo'n beetje om zijn, hoor ik van een andere mevrouw dat mijn zorgadviseur al naar huis is."

Blz. 126-127: "We laten moeder achter, lopen door de gangen, nemen afscheid van Mevrouw Gietelink. 'Mevrouw is een beetje in paniek', zeggen we, 'ze snapt er niets van, wat ze hier doet.'

'Komt goed hoor', zegt Mevrouw Gietelink. Hanna doet de deur voor ons open. Nog voor we de deur uitzijn, barst ik in een monumentale huilbui uit. "O kut o kut", snik ik, 'Wat hebben we gedaan?' "

Blz: 253 " 'Elke ochtend', vertelt de verzorgster. 'Het is elke ochtend hetzelfde. Iedere ochtend vraagt je moeder waar ze is, wat ze hier in godsnaam doet, en of ze hier opgesloten zit. En iedere morgen huilt ze. Dan vertel ik haar dat ze hier niet opgesloten zit, maar dat ze nu eenmaal niet zo heel goed meer voor zichzelf kan zorgen, dat we straks gaan ontbijten.' "

Recensies/Extra:

Een interview met de schrijver is te vinden via

<http://www.uitzendinggemist.nl/afleveringen/1377679>, vanaf minuut 20.

Voor een recensie zie <http://www.leestafel.info/non-fictie>:

"Starik vervalt geen moment in clichés of vals sentiment. Het is écht, het is wanhopig, het is verdrietig, maar ook vol betrokken warmte en milde humor. Het gaat over leven, liefde en dood en vooral dat soms mensonterende stukje daar tussenin."